

Venstre gik til valg på et dobbelt løfte om velfærd og skattelettelse, kvikt suppleret med et løfte om et bredt samarbejde om vilkårene for asylansøgerne. Det, vi kan konstatere i dag, er et dobbelt svigt. Vi har hverken fået de reformer, der skaber tilstrækkelig arbejdskraft, eller en værdipolitisk linje, der er et liberalt parti værdigt.

Der er virkelig noget at gå i gang med, når denne afslutningsdebat er overstået.

Kommunerne først: Der er brug for at etablere den grundlæggende ligeværdighed mellem folkevalgte politikere i Folketing, regioner og kommuner. Vi deler vilkår, for det er et fælles vilkår, at der er en ordentlig styring af økonomien. Vi har forskellige opgaver, vi har forskelligt ansvar, men stilles alle til ansvar over for vælgerne. Der er brug for at sikre et reelt kommunalt selvstyre. På baggrund af en etablering af den gensidige tillid kan man opbygge et flerårigt aftalesystem, der indarbejder ordentlige reaktioner ved nye opgaver eller overskridelse af budgetter. Det kan sikre kommunerne rimelige vilkår.

I dag skal kommunerne både styre efter skattestoppet, serviceløftet og anlægsloftet. Det ansvar, som regeringen og især Dansk Folkeparti påtager sig, er at fremme en gammeldags, dårlig budgetadfærd, hvor det er bedre at følge budgettet, end det er at løse opgaverne f.eks. gennem at spare op til år, der kommer, eller finde billigere og mere målrettede måder at løse opgaverne på. Regeringen er helt galt afmarcheret. Der bør gives plads til, at man kan tage ansvar lokalt.

Det, at der er helt urimelige rammer for det politiske arbejde og for ansvaret i kommunerne, bliver fremhævet af de individuelle og kollektive straffeaktioner, som regeringen har givet sig selv mandat til. Og det er endda på baggrund af forventninger, som regeringspartierne selv har skabt, bl.a. under valgkampen. Det gør jo en forskel for børnehaver, skoler og plejecentre, alle de steder, hvor kommunerne har ansvaret og bør kunne løfte det.

Genetablering af tilliden og ligeværdigheden mellem stat, regioner og kommuner kan også give sig udslag i en massiv regelforenkling, afbureaukratisering og fjernelse af unødige regulering, og det kan både give plads til det menneskelige engagement og den faglighed, der er bærende for kvaliteten af arbejdet i den offentlige sektor. Det er det, der er kernen.

Massiv afregulering kan også give tid til opgavernes løsning, til det egentlige arbejde, det arbejde, som gjorde, at man i sin tid valgte en uddannelse, der ledte frem til en ansættelse i det offentlige – frihed til at arbejde, frihed for bureaukrati.

Regionerne er i en særlig situation. Den er speciel, skræddersyet af regeringen: Man har ansvar for opgavernes udførelse, men ikke for økonomien. Regionerne har et fast loft over udgifterne, samtidig med at der er en stigende efterspørgsel efter behandling. Det er en helt umulig model: en fast sum penge, en efterspørgsel, som ikke kan prioriteres, og adgang til et privat sundhedsvæsen, som regionerne også skal finansiere direkte og indirekte.

For mange, mange mennesker er sygdom et vilkår, men uden en åben diskussion om, hvorvidt det, vi gerne vil have, er rimeligt og ønskværdigt, bevæger vi os i retning af et stadig mere privat sundhedsvæsen. Fra radikal side savner vi en ordentlig, åben prioritering, sådan at de mest syge mennesker behandles først, og vi savner en afregning mellem offentligt og privat, der reelt afspejler omkostninger og forpligtelser. Hvor bliver det af?

Den vej, det går for kommunerne, er reelt den samme vej, som det går for regionerne, og det er ikke rimeligt. Vi har fået de store kommuner. Nu må kommunalreformen og økonomimodellen snart ses efter i sømmene, for det er en regeringsopgave at gennemføre de reformer, der giver plads og råderum for kommunerne. Ellers ender de med at skulle sidde og prioritere mellem tvangsfjernelser og ældrepleje, begge dele uomgængelige opgaver. Det er en umulig situation.

Reformerne kan ikke udsættes. Det er jo ikke kun den offentlige sektor, som mangler arbejdskraft. Så sent som i går hørte jeg, at der med en ledighed på 1,8 pct. er 32.000 ledige stillinger. Dermed gælder det også private virksomheder, mangelen på arbejdskraft er en bremse for væksten. Det betyder reformer: En skattereform, der sænker skatten på arbejde og øger skatten på forurening, så vi samtidig kan gøre noget for klimaet; en arbejdsmarkedsreform, der gør dagpengene højere og dagpengeperioden kortere; og en udlændingereform, der gør Danmark til en oplagt og mulig arbejdsplads for kvalificerede mennesker, som virksomhederne gerne vil ansætte.

Dernæst asylansøgerne: Vi har lige haft forespørgselsdebatten, og den skal jeg på ingen